

Tavaly száznyolc mázsát adtak el belőle

A Maros partján gyűjtött iszapból gyógyul az ország

Iszappakolás a makói gyógyfürdőben. Az ízületi és reumás betegségek kezelésére is alkalmazzák

Fotó: Karnok Csaba

Magyarországon mindössze négy minősített gyógyiszapot tartanak nyilván: a hajdúszoboszlóit, a kolopit, a hévizit és a marosit. Ez utóbbit a makói termál- és gyógyfürdő forgalmazza, méghozzá nagy sikerrel – tavaly 108 mázsát adtak el a főként ízületi és reumás betegségek kezelésére alkalmas anyagból.

Szürkésfekete színű, jól tapad a bőrre, kiválóan alkalmazható reumás, porckopásos és más mozgásszervi megbetegedésekre, de nőgyógyászati és sebészeti utókezelésre is – ez a marosi gyógyiszap. Különleges, hiszen Magyarországon mindössze négy minősített gyógyiszapot tartanak nyilván: a hajdúszoboszlóit, a kolopit, a hévizit és a marosit. Miben áll a makói gyógyiszap hasznossága? Széll Sára reumatológus szakorvos szerint abban, hogy ez a szerves és a szervetlen gyógyiszap egyedülálló keveréke, a vas és a szulfát képez benne olyan vegyületet, ami a felmelegített iszapból a bőrön át felszívódva a mélyebb rétegekben fejti ki hatását, élénkítve a vérkeringést, gyorsítva a mérgezőanyagok ürítését. Ezzel csökken a fájdalom, javul a mozgás. Évtizedek óta kezelik vele az enyhülést, gyógyulást kereső betegeket, eredményei igazoltak.

A marosi gyógyiszapot a makói termál- és gyógyfürdő forgalmazza, amely a Maros-parti

strandot is üzemelteti. Az értékes anyagot nem kitermelik, legalábbis a szó hagyományos értelmében – pedig a folyómederben ott van a homok alatt. Hanem az történik, hogy miután tavasszal kiönt a Maros és betéríti a folyóparti strand területét, megvárják, amíg levonul az ár és magával viszi a hordalékot meg a homokot, majd az ott maradó iszapot összeszedik és elszállítják. Idén nem volt árvíz Makón, de tavaly igen: akkor – mint annak idején be is számoltunk róla – a tíz centi vastagon lerakódott iszapból húsz-harminc teherautónyit tudtak összegyűjteni. Ebből bőven van még, a szakemberek szerint a készlet kártart a jövő évi árvízig.

A nyers iszapot a makói fürdőben, a pincében kialakított speciális feldolgozóban teszik alkalmassá a gyógyászati kezelésekre, illetve a forgalmazásra. Megtudtuk: az összeszedett száraz anyagot összetörik, porítják, majd kiszitálják belőle a homokot. Az iszapból természetesen rendszeresen vesznek mintát, hogy kiderüljön: nem tartalmaz-e szennyeződést, például káros biológiai vagy vegyi összetevőket.

Forgalmazása az ezelőtt korábban foglalkozó magánvállalkozó halála miatt évekig szünetelt, majd tavaly újraindult. Pöcze Lászlóné fürdőigazgató szerint érdemes vele foglalkozni. A múlt évben 108 mázsát adtak el belőle – egyeb-

ként huszonöt kilós zsákokban forgalmazzák, kilónként 114 forintos áron. Persze nem magánszemélyeknek: marosi gyógyiszapot pakolnak a vendégeknek olyan fürdőhelyeken, mint például Szegec, Gyula, Tótkomlós vagy Szarvas. Egy fővárosi cég pedig azért vásárol belőle, hogy külföldi partnereinek szállítson belőle. Természetesen helyben is használják – tavaly a makói termál- és gyógyfürdőben 2700 kezelést végeztek vele. Makón egy egyórás gyógyiszapos kezelés tb-támogatással 760 forintba kerül. Támogatás nélkül ez az összeg 1650 forint.

Az itteni felhasználás egyébként a lehető leghatékonyabb, hiszen felmelegítéséhez nem csapvizet, hanem a helyi kútból származó, ugyancsak gyógyhatású termálvizet alkalmaznak.

szabó IMRE

1961 ÓTA GYÓGYISZAP

A Maros iszapjának jótékony hatása évszázadok óta ismert Makón. Az itt tevékenykedő szakorvosok közül Batka István figyelt fel rá, aki sok-sok türelemmel nem csupán azt kísérletezte ki Gesztesi Mihály kotrómester közreműködésével, melyik iszapféle alkalmas a gyógyításra a folyóból, de kezdeményezte azt is, hogy hivatalosan minősítsék gyógyiszappá. Erre öt évi kutatómunka után 1961-ben került sor.

Szürkésfekete arany

HOLLÓSI ZSOLT

Száznyolc mázsát adtak el tavaly a szürkésfekete marosi gyógyiszapból, amelynek kilóját 114 forintért forgalmazzák. Kiszámoltam: ez 1,2 milliárd forintos ügylet. Aligha számít bombaüzletnek a 4,6 milliárdos költségvetésű Makón, de jó példa arra, hogy amit a természet adott, azt egy ásványkincsekben, munkahelyteremtő nagyberuházásokban nem bővelkedő régióban illik megbecsülni.

Az iszapbiznisz csak első blikkre tűnik kicsinek, ha hozzáteszük, Makó abban reménykedik, épp a különleges gyógyiszapjának és az európai uniós támogatással fejleszteni remélt városközponti fürdőjének köszönhetően válhat a jövőben turisztikai központtá, mindjárt felértékelődik a Maros szürkésfekete kincse. Tegyük hozzá: az igazi üzlet persze nem is a gyógyító anyag forgalmazása, hanem helybeli hasznosítása lenne. Akad az interneten olyan hazai vállalkozás, amelynek gyógyító szalonjában egy 30 perces iszapkezelést 4300 forintért kínálnak. A gyógyiszapról minden jót elmondanak: javítja a kezelt testrészt anyagcseréjét, az immunrendszer működését, fokozza a természetes méregtelenítést, kiváló nedvesség megkötő. Kúraszerű alkalmazása jó közérzetet biztosít, ráadásul allergizáló anyagokat sem tartalmaz.

Sok város számára egyetlen kitörési, fejlődési lehetőség maradt: természeti adottságait a korábbiaknál hatékonyabban, ötletesebben kamatoztatni. Régi jó példa erre az Európa legnagyobb természetes vulkáni eredetű gyógytavának köszönhetően virágzó Hévíz. Friss ötletekből is egyre több akad: a Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Karának kutatói most azt vizsgálják, hogy a mecseki volt uránbányák járataiból jelentős mennyiségű radont lehetne kinyerni, a gáza pedig egészségutazást lehetne alapozni. A radon kismértékben gyógyszer, és csak nagymértékben halálos méreg – megfelelő szakértelemmel a gyógyfürdők vízébe vegyítve jó hatással lehet az asztmára, a reumára, a prosztata- és keringési bajokra. Németországban, Ausztriában és Csehországban már valóságos fürdőparadicsomok épültek a volt uránbányákra. Most Pécsről is messzire szállnak az álmok.

Mint ahogyan Makóról, és azokból a magyar kisvárosokból is, amelyek versengve fejlesztették fürdőiket, strandjaikat, aquaparkjaikat. Eleinte azzal riogatták őket: egymástól csábítják majd el a vendégeket. Ma úgy tűnik, a legjobbak megtalálták a számítást. Minden a marketingen múlik. Ha jól csinálják, Makó iszapja is arannyá változhat.

Száznyolc klinikai dolgozót küldtek el

MUNKATÁRSUNKTÓL

A szegedi klinikai központ száznyolc munkatársát bocsátották el augusztus elsejétől. A klinikák jelenlegi 3600 fős állományából 77 aktív korú munkatársból és 31 nyugdíjastól váltak meg, a számokról a klinikák vezetői saját hatáskörükben döntöttek. Az elbocsátott munkatársak jelentős része a gazdasági, műszaki és ügyviteli területeken dolgozik, emellett 18 szakdolgozó, 7 orvos és 4

egyéb diplomás szakember távozik.

A döntés júniusi bejelentésekor elhangzott: a szegedi klinikáknak idén 1,2 milliárd forinttal kevesebből kell gazdálkodni, s mivel kiadásai fele a bérköltség, a dolgozók fizetéssein nagyjából 600 millió forintot kellett volna megtakarítaniuk. Ehelyett viszont csak 415 millióval fizetnek kevesebb bért – a többi pótlékok és mozgó bérek csökkentésével, megvonásával, átszervezéssel takarítják meg.

Pedagógusok forró nyara – Még mindig nem tudni, ki marad, és kinek kell mennie

Lebegtetik az elbocsátásokat az iskolákban

Szabadságukat töltik jelenleg azok a tanárok, akiket a két bezárt szegedi általános iskola jogutódja nem alkalmaz a jövőben. Felmondásukat augusztus végén kapják meg. De ők legalább tudják, hogy nincs remény. Az egyéb átszervezések, óraszámcsökkentések miatt feleslegessé váló pedagógusok jó része még mindig nem sejtí, mi lesz szeptembertől. Szegec 152-en biztosan nem lesznek ott a becsöngetéskor.

Először nevét, arcát vállalva nyilatkozott lapunknak egy elbocsátás előtt álló szegedi tanár, végül mégis telefonált: ne menjünk, nem mer beszélni helyzetéről. Hasonló köröket futottunk meg tegnap más, bizonytalanságban élő pedagógussal is. Kiderült, az elbocsátásokat a legtöbb iskolá-

ban még mindig lebegtetik, egy hónappal a tanévkezdés előtt sem tudni, mi lesz szeptembertől. Zsófia, aki eddig az egyik Szegec környéki településen tanított, és bezárt az iskolája, júniusban azt hitte, elbocsátják. Ehelyett az történt, hogy július 1-jén szerződést írt alá új munkáltatójával, a kistérségi komplexummal – amit csak mamutnak neveznek –, és azóta várja, mi lesz a sorsa. Késleltetik az elbocsátást, olykor még biztatják is: ha úgy adódna, hogy sokan maguktól elmennek szeptemberig, megmaradhat az állása.

Egy másik település kistérségi-vé lett tanárával, Erikával viszont éppen tegnap közölték szoban, hogy nincs rá szükség a tagintézményben, írásbeli felmondását majd augusztus 20. után

A bezárt Kodály téri iskola tanári szobája

Fotó: Schmidt Andrea

kézbesítik. A leépítés oka az, hogy több státus megszűnik az iskolában. A 47 éves, két gyermekét egyedül nevelő anyának fogalma sincs, mihez kezd. Ágnes, aki a megszűnt Kodály téri általánosban tanított, azt mond-

ta, a jogutód makkosházi általános a múlt hónap elsejével átvette az összes tanárt, majd 40 napos szabadságra küldte azokat, akikre nem tart igényt. „Augusztus 29-én kell visszamennünk, és akkor kapjuk meg a felmondá-

sunkat” – közölte a negyvenes éveinek elején járó, szintén kétgyermekes anyuka.

Szegec 152 tanári álláshely biztosan megszűnik szeptembertől. Kardos János, a szegedi önkormányzat oktatási irodájának

KISTÉRSÉGI MAMUT

A szegedi kistérség nyolc települése ősztől oktatási komplexumot működtet 11 iskolával és hét óvodával: 3200 gyerekkel 400 pedagógus foglalkozik majd. A kistérség működteti a szegedi Solyom utcai iskolát, a Kossuth Lajos Általános Iskolát és az Eötvös József Gimnáziumot. Az intézmény – amelynek igazgatósága az Eötvösben kap helyet – egységes iskolaként üzemel majd, ami azt jelenti, hogy a belépő gyermekek akár az érettségi megszerzéséig ebben az intézményben tanulhatnak.

vezetője az elbocsátásokkal kapcsolatban azt mondta el, tényleg nem tud még pontos számot mondani, az intézményeknek is csak szeptemberben kell jelenteniük, hogyan döntöttek. Akkorra derül ki, hány tanerőtől kell megválni a kötelező óraszám felemelése miatt. Megerősítette: két iskola, a Móra és a Kodály téri bezárt, jogutódjuk a Béke és a makkosházi. A jogutódok küldik el a tanárokat, felmentési idővel, végkielégítéssel: annak függvényében, ki hány évet tanított.

F. K.

VÁSÁRHELY: BÚCSÚ SZÁZ TANÁRTÓL

Vásárhelyen száz pedagógust, valamint harminc iskolai dolgozót bocsátottak el. A leépítések tizenegy általános- és két középiskolát érintettek. Az iskolák a közgyűlés döntését követően egyeztettek a szakszervezetekkel, s az érintettek még a nyáron megkapták a felmondásukat. Az elküldött dolgozók a törvényben előírtak szerint töltik ki a felmondási idejüket, s annak utolsó napján végkielégítést kapnak.